

Tartalom

Előszó a kötethez	7
1. Szempontok a területi közszolgáltatások regulációs változásainak vizsgálatához (Horváth M. Tamás)	9
ELSŐ RÉSZ	
SZABÁLYOZÁSI MODELLEK	27
2. Költségvetési és piaci megoldások egyensúlya. Területi közszolgáltatások pénzügyi szabályozása (Péteri Gábor)	29
3. A területi közszolgáltatások szabályozási modelljei vagyongazdálkodási szempontból (Hegedűs József–Tönkö Andrea)	53
4. A közszolgálat személyi állományának alakulása a területi közszolgáltatások ellátása körében (Linder Viktória)	79
MÁSODIK RÉSZ	
EURÓPAI UNIÓS MINTÁK	101
5. A közszolgáltatások szabályozása az Európai Unióban (Varju Márton)	103
6. Közszolgáltatási modellek a hulladékgazdálkodásban (Pump Judit)	139
7. „Házon belüli” beszerzés a helyi közüzemi és kommunális szolgáltatások szervezésében (Előházi Zsófia)	173
8. A területi közszolgáltatások európai szabályozási modelljei az egészségügyben (Hoffman István)	191
9. A rendészeti feladatellátás, mint közszolgáltatás (Madai Sándor)	217
HARMADIK RÉSZ	
EGY RENDEZŐDÉSI MODELL	237
10. Kiszervezés – visszaszervezés. Változtatások a magyar helyi közszektorban, 2010–12 (Horváth M. Tamás)	239
11. A helyi közigazgatás szervezési tendenciái (Kökényesi József)	249
12. A közigazgatás területi változásai (Szigeti Ernő)	269
13. Az egyházi közfeladat-ellátás jogi szabályozása (Szilágyi Bernadett)	291
14. PPP (a) börtönben (Varga Judit)	309
FÜGGELÉK	325
A helyi önkormányzatok jellemző adatai nemzetközi összehasonlításban, táblázatok (Kovács Róbert)	325

Előszó a kötethez

A Magyar Tudományos Akadémia és a Debreceni Egyetem *Területi közszolgáltatások szabályozásai* címmel középtávú kutatási projektet (2012–2016) hozott létre. Az MTA támogatott kutatócsoportjai közös szervezete, az MTA TKI keretében biztosítja a működés feltételeit. Az egyetem részéről a DE Állam- és Jogtudományi Kara a kutatás gazdája. A kar oktatóin és hallgatóin kívül a munkába számos, a témával foglalkozó szakember bevonására került sor.

A projekt a közszolgáltatások szervezésében az új évezred első évtizedének végétől bekövetkező változásokat vizsgálja elsősorban a kormányzati szerepek helyzetének alakulása szempontjából. A helyi, területi és központi igazgatási szintek által alkalmazott eszközrendszerek egymás mellett működnek és egyben kölcsönösen reagálva mozdultak meg. Európa-szerte átalakulóban vannak az állami szerepek. A válságok kezelése, terheinek megosztása ráirányította a figyelmet a szabályozások szülte ellentmondásokra és egyben a bennük rejlő, a korábbihoz képest eltérően értelmezett lehetőségekre. Regulációkról szólván nemcsak jogi és igazgatási rendelkezésekre, hanem költségvetési, vagyongazdálkodási, fejlesztési és ágazatpolitikai eszközök széles körben való alkalmazására gondolunk. Olyannyira, hogy ezek át- meg átszövik az európai uniós integrációs intézményeket a tagországokéival éppúgy, mint az országos „alatti” szintekkel nemzeti és közvetlenül nemzetközi keretek között egyaránt. A kormányzatok, úgy tűnik, rákényszerülnek, hogy a rendelkezésükre álló széleskörű eszközökkel a korábbihoz képest eltérő módokon éljenek.

A közszektor igazgatási szerepeinek alakulását a szolgáltatások legszélesebb értelemben vett csoportjaiban vizsgáljuk: mindazokat, amelyek lakossági-fogyasztói szükségletek kielégítését célozzák. Ilyenek különösen a közmű- és hálózatos szolgáltatások, a városüzemeltetési feladatok ellátása. A humánszolgáltatások körében az oktatási, egészségügyi és szociális feladatok területi összefüggésű szervezési kérdéseit kutatjuk tudván, hogy ezek egymással és a különböző ágazatpolitikai célmeghatározásokkal lényeges kapcsolatban állnak. A mindennapi élettel összefüggő, közösségileg szervezett feladatellátások legszélesebb körét, azok „kormányzási” arcai, kellékei felől próbáljuk felfejteni. A jelmez újabb divatokat látszik követni Európában és Magyarországon is, persze nem uniformizáltan.

Jelen kötet a kutatás első évének termékeiből ad keresztmetszetet. Egyelőre hipotéziseinket pontosítottuk, részletes koncepcionálást végeztünk. Egyrészt regulációs eszközcsoportok szerint, mikor is szabályozási modelleket kerestünk. A kötet első részének tanulmányai szólnak erről, a költségvetési, a kormányzati vagyongazdálkodás és a közszolgálat humán erőforrásával való gazdálkodás oldaláról. A második részben az Európai Unió egyes szabályozási modelljeit tekintjük át az általános gazdasági érdekű szolgáltatások alakulása szempontjából, továbbá egyes ágazatpolitikák tartalmán keresztül. Alapvetően nemzetközi összehasonlító módszert alkalmaztunk. A kötet harmadik egysége a 2010-es évek Magyarországnak a helyi-területi igazgatási változásait feladatellátási oldalról közelíti meg, egy-két mozaik összeillesztése útján. A függelékben hasznos és jellemző önkormányzati adatok találhatóak összehasonlító szerkezetben.

Össességében a kötetet különösen azért ajánljuk az olvasó figyelmébe, mert az a helyi önkormányzati és más területi kormányzati szerepeknek nem a szokásosabb igazgatási, politikai vagy normatív jogi – hanem inkább feladatszempontrú átlátási kísérlete. A különböző társadalmi szükségletek kielégítése szervezésének szerteágazó fő területeit egységes egészben látni sokszor nehéz, viszont a szerzői munkacsoport szerint célszerű, éppen a legújabb folyamatok értelmezéséhez egy további lehetséges kiindulásként. Ez a motiváció összekapcsolja a tanulmányok íróit, de egyéni látásmódjuk, értékítéletük eltérő, olykor egymással vitatkozó.

A több irányban folyó kutatás menedzsere Szilágyi Bernadett. A kötet olvasó szerkesztői munkálataiban Varga Judit közreműködött.

Debrecen–Budapest, 2012. október

Horváth M. Tamás
szerkesztő